

U CRNOJ GORI I U NIKŠIĆU

Organska proizvodnja samo u planovima

Organska poljoprivreda predstavlja jedan od prioriteta razvoja crnogorske poljoprivrede i ima značajno mjesto u Strategiji razvoja proizvodnje hrane i ruralnih područja. Može se reći da je crnogorska organska proizvodnja u ovom trenutku na samom početku, jer registrovanih proizvođača u procesu kontrole i sertifikacije u 2011. godini bilo je stotinu, što je nedovoljno. Drugim riječima to je plan, ali ne i rješenje za Nikšić koji broji oko 80.000 stanovnika.

Prema riječima **Branke Giljen**, savjetnika za zaštitu bilja u Regionalnom centru u Nikšiću, ta opština ima potencijale za razvoj organske poljoprivrede i pokrenut je veliki broj projekata, koji nijesu dali zavidne rezultate.

“Lično sam bila uključena u aktivnosti tokom realizacije projekta DANIDA- grant podrška za investicije u organsku poljoprivredu. Projekat je podržan od strane Ministarstva spoljnih poslova Danske i Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, a realizovan je tokom tri godine. Za biljnu proizvodnju na teritoriji opština Nikšić, Šavnik i Plužine pravo na podršku ostvarilo je osam aplikanata. Po mom saznanju u Nikšiću, samo jedan proizvođač ima sertifikat za organsku proizvodnju. U pitanju je Andrija Mičković, iz Župe, koji se bavi proizvodnjom krompira. Tri proizvođača su predali dokumentaciju i očekuju da tokom godine dobiju sertifikate za bavljenje organskom proizvodnjom. To su **Dragica Mirjačić**, iz Bršna koja se bavi proizvodnjom i preradom drenjina; **Ilija Blečić**, iz Brezana kod Plužima, koji proizvodi krompir i žitarice i **Rajko Pavličević**, iz Gornjeg Polja kod Nikšića, iz oblasti voćarstva. Četri proizvođača na području opština Nikšić, Šavnik i Plužine su u nekom nazovi prelaznom periodu”, kazala je Giljen. Istakla je da je veliki broj poljoprivrednih proizvođača zainteresovan za organsku proizvodnju ali da su kriterijumi za upis u registar rigorozni. A tu je i “Jedan od preduslova je da je poljoprivredni proizvođač mora biti upisan u registar poljoprivrednih proizvođača u Ministarstvu poljoprivrede, a to znači da mu je poljoprivreda osnovna primarna djelatnost. Sledeći korak je upis u Registar proizvođača organske poljoprivrede, odnosno da je potpisao Ugovor o sertifikaciji i kontroli sa sertifikacionim tijelom Monteorganika”, objasnila je Giljen.

Zdrava hrana bez dodataka

Organska hrana je hrana proizvedena bez vještačkih dodataka kao što su pesticidi i hemijska đubriva. Nije tretirana zračenjem, industrijskim rastvaračima ili hemijskim prehrambenim aditivima. Pokret organske poljoprivrede nastao je 1949. godine kao odgovor na industrijalizaciju poljoprivrede i poznat je pod nazivom Zelena revolucija. Organska proizvodnja je, za razliku od privatnog povrtlarstva, regulisana zakonom. Trenutno je u Evropskoj Uniji, SAD- u, Kanadi, Japanu i drugim državama potrebno da proizvođači hrane steknu posebnu sertifikaciju za organsku proizvodnju kako bi plasirali svoje proizvode kao "organske". U većini zemalja organska hrana ne smije biti genetski modifikovana.

Organska hrana proizvodi se na ekološki čistom i zdravom zemljištu, u čistom okruženju i bez upotrebe hemijskih sredstava. Samo tako proizvedena hrana može se nazvati zdravom i pružiti ono što je organizmu potrebno za normalno i zdravo funkcionisanje. Poznato je da organski proizvedena hrana sadrži i do 50 odsto više hranljivih materija, vitamina i minerala. Osim toga ukus i miris kvalitetne i zdrave organske hrane se bitno razlikuje od vještački proizvedene. To je ono što stariju populaciju podsjeća na mladost, a

Andrija Mićković, jedini sertifikovani proizvođač organske hrane u Nikšiću, vlasnik NVO "Proizvodnja organske hrane" i prodavnice zdrave hrane "Biomontenegro" u Podgorici, kazao je da je osnovni cilj organske prouzvodnje održiv razvoj ruralnih područja uz očuvanje tradicionalnih i kulturnih vrijednosti kroz promovisanje i razvoj organske poljoprivrede u Crnoj Gori.

"Naša NVO radi na zaštiti životne sredine, kao i na unapređenju agro i seoskog turizma kroz promocije i proizvodnju organske hrane. Tu je i prodaja organske hrane, aktivno učešće u zajednici i rješavanje problema vezanih za ekologiju u Crnoj Gori. Iako imamo maloprodaju i veleprodaju organske hrane nijesmo zadovoljni potražnjom. Vjerovatno je razlog nedovoljna informisanost građana kao i ekonomska kriza jer su cijene organskih proizvoda 30-40 odsto veće u odnosu na konvencionalnu cijenu", kazao je Mićković.

Profesorica **Nataša Mirecki** iz Poljoprivrednog instituta kazala je da Akcioni plan za razvoj organske proizvodnje u Crnoj Gori za period od 2012. – 2017.godine predstavlja doprinos Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja razvoju crnogorske poljoprivrede i prehrambenog sektora u cilju povećanja konkurentnosti i održivosti životne sredine, kao i u cilju poboljšanja osnove za održivi razvoj ruralnih područja.

"Opšti cilj Akcionog plana je podrška razvoju organske poljoprivrede, prerade i potrošnje organskih proizvoda na domaćem tržištu, uključujući i kroz sektor turizma, koristeći komparativne prednosti Crne Gore. Finansijska podrška organskoj poljoprivredi je od 2004. godine obuhvaćena Agrobudžetom, ali je potrebno obezbijediti i za ubuduće", kazala je Mirecki.

Zakoni se moraju poštovati

Da li je i kod nas proizvodnja usklađena sa međunarodnim zakonima? Da li se zapitamo od čega je proizvedena "organska" hrana koju mi jedemo? Nije nikakva tajna da mnogi proizvođači hrane, u cilju postizanja što većih prinosa, a samim tim i novčanih prihoda, upotrebljavaju veliki broj pesticida koji su opasni po zdravlje. Jabuka proizvedena na taj način divno izgleda ali čak i nakon pranja, u sebi može imati i više od 30 različitih pesticida. To može biti dobra vijest za njihove bankovne račune, ali svakako ne i za naše zdravlje. Ljudi u našem gradu nijesu dovoljno informisani o proizvodnji organske hrane, a samim tim ni o prednostima koje ona ima. Pesticidi i druge hemijske supstance dovode se u vezu sa mnogim bolestima kao što su rak, Alzheimer, alergije i gojaznost. Međutim, ukoliko ne znamo šta konzumiramo, moguć je unos otrova u organizam a sasvim je normalno očekivati razne reakcije u tijelu.

ZDRAVLJE?

ILI

IZGLED?